

Uppföljande granskning

Tingsryds kommun

Revisionsrapport
September 2023

*Carl-Gustaf Folkesson
Caroline Tham Johansson*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
2.	Granskningsresultat	6

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Revisorerna i Tingsryd kommun granskar årligen delårsbokslut och årsredovisning, samt genomför fördjupade granskningar utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. De granskningar som revisionen genomför innehåller ofta förslag på åtgärder som bör genomföras. Dessa åtgärder varierar i omfattning och därmed också i tid för genomförande. En viktig del av revisionens arbete är därför att följa upp tidigare genomförda granskningar för att se om åtgärder vidtagits med anledning av dessa och om den granskade organisationen beaktat noterade brister, synpunkter och förslag.

Enligt SKR:s styrdokument *God revisionssed i kommunal verksamhet 2018* påtalas även vikten av att följa upp de granskningar revisorerna gjort under året. Genom att regelbundet följa upp genomförda granskningar ges svar på om åtgärder med anledning av revisorernas kritik och rekommendationer har tagits i beaktande. SKR skriver vidare att uppföljningen kan genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning, och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Syfte och frågeställningar

Syftet med granskningen är att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar.

Granskningen har sin utgångspunkt i följande revisionsfrågor:

- Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?
- Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Avgränsning

Granskningen avser uppföljning av följande granskningar genomförda åren 2020–2021

Totalt omfattar uppföljningen tio granskningar:

- Grundläggande granskning/nämnder och styrelse 2019 (2020)
- Granskning av vård- och omsorgsnämndens ekonomistyrning (2020)
- Intern kontroll i nämnderna (2021)
- Granskning av ärendehantering (2021)
- Förstudie av barnkonventionen (2021)
- Granskning av förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap (2021)
- Granskning av lösenordsstandard och behörighetsinställningar i Active Directory (2021)
- Intern kontroll i hantering av anställdas bisysslor (2021)
- Granskning av kommunens hantering av bygglovsverksamheten (2021)
- Granskning ägarstyrning (2022)

Notering: Det lämnades inga rekommendationer vid granskning av ärendehantering därför har granskningen inte följts upp

Det lämnades inga rekommendationer vid förstudie av barnkonvention därför har förstudien inte följts upp

Det lämnades inga rekommendationer vid grundläggande granskning därför har granskningen inte följts upp.

Metod

Genomgång av revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder som angetts i lämnade revisionsrapporter och tillhörande missivbrev. Vidare har genomgång skett av de yttranden/svar som revisionen erhållit från de granskade nämnderna.

Inhämtande av lägesbeskrivningar för respektive granskning från berörda tjänstepersoner. Granskningen har skett genom:

- Utskick av skriftliga frågor till förvaltningen samt genomgång av svar.
- Genomgång av relevanta protokoll

Granskning	Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?
1. Granskning av vård- och omsorgsnämndens ekonomistyrning	Ja
2. Granskning av Intern kontroll i nämnderna	Ja
3. Granskning av förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap	Ja
4. Granskning av lösenordsstandard och behörighetsinställningar i Active Directory	Ja
5. Intern kontroll i hantering av anställdas bisysslor	Delvis
6. Granskning av kommunens hantering av bygglovsverksamheten	Ja
7. Granskning ägarstyrning och kontroll över kommunala bolag samt bolagens ägarstyrning	Delvis

2

Granskningsresultat

1. Granskning av vård- och omsorgsnämndens ekonomistyrning

Under år 2020 genomfördes en granskning av vård- och omsorgsnämndens ekonomistyrning. Granskningens syfte var att bedöma om vård- och omsorgsnämnden säkerställer att ekonomistyrningen bedrivs ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll.

Efter genomförd granskning gjordes den samlade bedömningen att vård- och omsorgsnämnden inte helt säkerställer att ekonomistyrningen bedrivs ändamålsenligt.

I samband med granskningen lämnades följande rekommendationer till vård- och omsorgsnämnden:

- Att se över hur ledningsorganisationen kan stärkas.
- Att införa årshjul för nämndens återkommande ärenden, vilket vi bedömer ytterligare skulle stärka ärendehanteringens samt tydliggör roller för nämnden och förvaltningens tjänstemän.
- Att förändring av volymmått som till exempel antal timmar eller insatser på ett tydligare sätt bör kopplas till förklaringen mellan budget, utfall och prognos. Nämnden bör även få ta del av utvecklingstrender av vissa volymmått som hemtjänsttimmar. Likaså bör uppföljning ske av måtten för personaltäthet inom särskilt boende i äldreomsorgen enligt fördelningsmodellen i budget 2020.
- Att fördelningen av resurser till verksamheten omsorgsfunktionshinder bör ske mer systematiskt utifrån behov i form av beviljade insatser och/eller vårdtyngdsmätning.
- Att vidtagna och planerade insatser för en ekonomi i balans fortsätter och att det finns en uthållighet för att bedömda effekter ska uppstå.
- Att nämnden i budget och verksamhetsplanering arbetar med omvärldsanalys och jämförelser av nyckeltal i förhållande till jämförbara kommuner.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Iakttagelser

Revisionen beslutade vid sitt sammanträde den 2020-06-15 att överlämna rapporten till vård- och omsorgsnämnden. Revision beslutade att granskningsrapporten tillsammans med bedömningar överlämnas med svar från nämnden senast den 2020-09-20.

Vård- och omsorgsnämnden behandlade och svarade på granskningen vid sitt sammanträde 2020-08-28 (§80). Nämnden svarade:

Rekommendation 1: Vård- och omsorgsnämnden delar revisionsrapportens rekommendation att ledningsorganisationen behöver stärkas. Finansiering för att möjliggöra att ledningsorganisationen stärks kommer vara prioriterat i budgetarbetet för 2021.

Rekommendation 2: Vård- och omsorgsnämnden delar bedömningen att det finns en förbättringspotential avseende ärendehantering. Generellt fungerar ärendehantering bra. Dock har den tidigare mycket goda strukturen påverkats negativt då nämndsadministrationen övergick till kansliavdelningen under kommunledningsförvaltningen samt hög personalomsättning av nämndsekreterare. Nämnden anser att det främst är kansliavdelningen som har ansvaret att i samverkan med vård- och omsorgsnämnden upprätta årshjul. Detta görs delvis redan idag i samband med planeringen av sammanträdena för att passa exempelvis kommunens budgetprocess samt fastställande av taxor och avgifter inför årsskiftet.

Rekommendation 3: Vård- och omsorgsförvaltningen initierade under november 2019 ett arbete med att till nämnden ta fram ett nytt presentationsmaterial av den löpande statistiken samt med möjlighet att utveckla presentationsmaterialet med nya nyckeltal. Arbetet med presentationsmaterial har prioriterats ner först i samband med arbetet med den treåriga handlingsplanen och sedan covid-19 pandemin. Presentationsmaterialet planeras att redovisas för nämnden från och med 2021.

Rekommendation 4: Vård- och omsorgsnämnden delar delvis synpunkten. Nämnden anser att bemanningen inom omsorg funktionsnedsättning utgår från beviljade insatser. Att införa ett resursfördelningssystem medför kostnader. Nämnden förordar i dagsläget att man istället signalerar när förändringar i vårdtyngd sker inom omsorg funktionsnedsättning och därefter justerar resurser. Nämnden utesluter inte att i framtiden införa resursfördelningssystem inom omsorg funktionsnedsättning, men är skeptiskt till att införa system som medför att mer resurser läggs på administration och mindre på det omsorgsnära arbetet.

Rekommendation 5: Vård- och omsorgsnämnden instämmer. Vikten av uthållighet har betonats i de dialoger som skett inom ramen för uppsynsplikten då vård- och omsorgsnämndens presidium och förvaltningschefen kallats till kommunstyrelsen samt kommunstyrelsens arbetsutskott. Nämnden avser att löpande följa upp handlingsplanens effekter.

Rekommendation 6: Nämnden delar revisionens bedömning att arbetet med jämförelser gentemot andra jämförbara kommunen kan utvecklas. Utvecklingen av detta arbete kan kopplas till framtagandet av nytt presentationsmaterial vilket skapar bättre förutsättningar för jämförelser av nyckeltal. Dock användes framförallt den öppna och kostnadsfria databasen för kommuner och regioner, Kolada, redan idag vid budget och verksamhetsplanering.

Bedömning

Ja

Vi konstaterar att kommunstyrelsen har behandlat revisionsgranskningen i enlighet med revisionens direktiv.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Svar från verksamheten

Rekommendation 1: Att se över hur ledningsorganisationen kan stärkas.

Svar: Rekommendationen är genomförd i och med tillsättande av verksamhetschef.

Rekommendation 2: Att införa årshjul för nämndens återkommande ärenden, vilket vi bedömer ytterligare skulle stärka ärendehanteringens samt tydliggör roller för nämnden och förvaltningens tjänstemän.

Svar: Genomförd.

Rekommendation 3: Att förändring av volymmått som till exempel antal timmar eller insatser på ett tydligare sätt bör kopplas till förklaringen mellan budget, utfall och prognos. Nämnden bör även få ta del av utvecklingstrender av vissa volymmått som hemtjänsttimmar. Likaså bör uppföljning ske av måtten för personaltäthet inom särskilt boende i äldreomsorgen enligt fördelningsmodellen i budget 2020.

Svar: Genomförd, men finns utvecklingspotential.

Rekommendation 4: Att fördelningen av resurser till verksamheten omsorg funktionshinder bör ske mer systematiskt utifrån behov i form av beviljade insatser och/eller vårdtyngdsmätning.

Svar: Ej genomförd pga av att verksamhet och politik inte bedömt detta som prioriterat. Pågår nu ett utvecklingsarbete och omvärldsanalys.

Rekommendation 5: Att vidtagna och planerade insatser för en ekonomi i balans fortsätter och att det finns en uthållighet för att bedömda effekter ska uppstå.

Svar: Treårig handlingsplan är verkställd och avslutad. Arbete för ekonomi i balans pågår löpande genom analys, åtgärder och uppföljning.

Rekommendation 6: Att nämnden i budget och verksamhetsplanering arbetar med omvärldsanalys och jämförelser av nyckeltal i förhållande till jämförbara kommuner.

Svar: Genomförs årligen, främst i samband med prioriteringsunderlag och budgetförutsättningar.

2. Granskning av intern kontroll i nämnderna

Under år 2021 genomfördes en granskning av intern kontroll. Granskningens syfte var att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig. Efter genomförd granskning gjordes den samlade bedömningen att kommunstyrelsen, bildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden och miljö- och byggnadsnämnden säkerställer att den interna kontrollen var tillräcklig. I samband med granskningen lämnades följande rekommendationer:

- Vi rekommenderar vård- och omsorgsnämnden, bildningsnämnden och miljö- och byggnadsnämnden överväga att inkludera kontrollområden med bäring på ekonomi i sina risk och väsentlighetsanalyser samt överväga att inkludera flera riskområden i sina risk- och väsentlighetsanalyser.
- Vi rekommenderar att kommunstyrelsen och nämnderna tillser att det upprättas former för uppföljning av de åtgärdsförslag som lämnas i samband med nämndernas och kommunstyrelsens granskningsrapporter och den samlade utvärderingen av den interna kontrollen.
- Vi rekommenderar kommunstyrelsen och nämnderna att utveckla arbetet med riskanalysen genom att de förtroendevalda ges möjlighet att delta i arbetet med att ta fram denna.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Iakttagelser

Revisionen beslutade vid sitt sammanträde den 2021-03-17 att överlämna rapporten till kommunstyrelsen, bildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden och miljö- och byggnadsnämnden samt för kännedom till kommunfullmäktiges presidium. Revision beslutade att granskningsrapporten med dess bedömningar överlämnades med svar senast den 31 maj.

Kommunstyrelsen behandlade granskningen vid sammanträdet den 2021-06-07 (§166). I beslutet framgår att *Kansliavdelningen har under februari och mars 2021 gjort en genomlysning av hur arbetet med den interna kontrollen sker i förvaltning och bolag. Det upptäcktes förbättringsmöjligheter som ska göra arbetet enklare och tydligare och som är i likhet med de synpunkter som PwC har tagit upp i sitt förordande. I samband med genomlysningen har Reglemente för intern kontroll korrigerats och kommer under våren 2021 fastställas av kommunstyrelsen. Modulen intern kontroll i systemet Stratsys har införskaffats för att vara ett digitalt stöd i arbetet med den interna kontrollen.*

Bildningsnämnden behandlade granskningen vid sammanträdet 2021-04-20 (§34). I beslutet framgick att nämnden tar emot informationen gällande revisionens granskning av nämndernas interna kontroll.

Vård- och omsorgsnämnden behandlade granskningen vid sammanträdet 2021-05-26 (§66). I beslutet framgick att inga ytterligare åtgärder behöver vidtas från nämndens sida utöver det arbete som redan är påbörjat inom kommunens totala arbetssätt avseende rutiner och arbetssätt för den interna kontrollen.

Miljö- och byggnadsnämnden behandlade granskningen vid sammanträdet 2021-05-24 (§56). I beslutet framgick att nämnden tagit del av granskning av den interna kontrollen och tagit del av förvaltningens arbete med hur man ska arbeta vidare med den interna kontrollen. Vidare beslutas också att ledamöterna i miljö- och byggnadsnämnden kommer involveras i arbete med riskanalys på det årliga heldagssammanträdet i juli månad.

Bedömning

Ja

Vi konstaterar att kommunstyrelsen, bildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden och miljö- och byggnadsnämnden har behandlat revisionsgranskningen i enlighet med revisionens direktiv.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Svar från verksamheten

Rekommendation 1: Vi rekommenderar vård- och omsorgsnämnden, bildningsnämnden och miljö- och byggnadsnämnden att överväga att inkludera kontrollområden med bäring på ekonomi i sina risk- och väsentlighetsanalyser samt överväga att inkludera flera riskområden i sina risk- och väsentlighetsanalyser.

Kansliavdelningen har under 2021 och 2022 arbetat fram ett nytt reglemente som antagits av kommunfullmäktige 2022-04-04. Vård- och omsorgsnämnden följer den rutin och reglemente som finns framtaget för intern kontroll, vilket innebär att vård- och omsorgsnämnden genomför en risk- och väsentlighetsanalys utifrån vilket kontrollmål väljs. Därefter genomför kontrollansvariga granskning av valda kontrollmål och en granskningsrapport med åtgärdsplan skapas och beslutas av nämnden. De risker med högst risk- och väsentlighetspoäng som väljs ut som kontrollmål och är generellt 2-3 st per år. Bildningsnämnden följer det flöde som finns framtaget för intern kontroll. Risk- och väsentlighetsanalys görs och kontrollmål väljs med utgångspunkt i denna. Bildningsnämnden väljer också ut de risker med högst risk- och väsentlighetspoäng till kontrollmål.

Rekommendation 2: Vi rekommenderar att kommunstyrelsen och nämnderna tillser att det upprättas former för uppföljning av de åtgärdsförslag som lämnas i samband med nämndernas och kommunstyrelsens granskningsrapporter och den samlade utvärderingen av den interna kontrollen.

Kansliavdelningen beskriver att struktur för uppföljning av åtgärdsförslag och utvärdering av har skapats och implementerats i kvalitetsledningssystemet Stratsys.

Vård- och omsorgsnämndens uppföljning och åtgärder dokumenteras i Stratsys.

Hos bildningsnämnden genomför de kontrollansvariga granskning av valda kontrollmål. Sedan upprättas en granskningsrapport med åtgärdsplan som beslutas av nämnden.

Rekommendation 3: Vi rekommenderar kommunstyrelsen och nämnderna att utveckla arbetet med riskanalysen genom att de förtroendevalda ges möjlighet att delta i arbetet med att ta fram denna.

Risk- och väsentlighetsanalyser antas av nämnderna genom en transparent process tillsammans med tjänsteorganisationen.

3. Granskning av förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap

Under år 2021 genomfördes en granskning av förutsättning för rektors pedagogiska ledarskap. Granskningens syfte var att bedöma om bildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna, rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap. Efter genomförd granskning gjordes den samlade bedömningen att bildningsnämnden i allt väsentligt säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna, rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap.

I samband med granskningen lämnades följande rekommendationer till bildningsnämnden:

- Säkerställ en långsiktig strategi för kompetensutveckling för rektorer.
- Säkerställ att en översyn genomförs avseende möjligheter att erbjuda juridisk stöd till rektorer.
- Säkerställ att uppföljningen som delges nämnden innehåller redovisning av enheternas olika förutsättningar och resultat för att nämnden vid behov ska kunna vidta åtgärder.
- Säkerställ en tydlig styrning i form av konkreta åtgärder för att utveckla förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

lakttagelser

Revisionen beslutade vid sitt sammanträde den 2021-06-17 att överlämna rapporten till bildningsnämnden samt för kännedom till kommunfullmäktiges presidium. Revision beslutade att granskningsrapporten med dess bedömningar överlämnades med svar senast den 30 september.

Bildningsnämnden behandlade och svarade på granskningen vid sitt sammanträde 2021-09-28 (§88). Nämnden har valt att svara på varje revisionsfrågornas bedömning. Av svaren framkommer att nämnden till viss del håller med om granskningens bedömningar.

Bedömning

Ja

Vi konstaterar att bildningsnämnden har behandlat revisionsgranskningen i enlighet med revisionens direktiv.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Svar från verksamheten

Rekommendation 1: Säkerställ en långsiktig strategi för kompetensutveckling för rektorer.

Rektorer som är nya på sitt uppdrag och som saknar den statliga rektorsutbildningen förväntas påbörja rektorsprogrammet senast ett år efter anställning. Anmälan sker i dialog med berörd rektor. För samtliga rektorer sker kompetensutveckling i linje med det systematiska kvalitetsarbetet samt identifierade behoven för verksamheten. Rektorernas kompetensutveckling syftar till att stärka förutsättningar att leda verksamheterna. Individuell kompetensutveckling sker i samråd med bildningschef.

Rekommendation 2: Säkerställ att en översyn genomförs avseende möjligheter att erbjuda juridisk stöd till rektorer.

Samtliga rektorer har tillgång till juridiskt stöd via Draftit Skolledning Expert, en digital handbok som hjälper rektor med lagstiftning och styrdokument som berör förskolan och skolan. Det finns också möjlighet att ställa frågor till skoljurist.

Rekommendation 3: Säkerställ att uppföljningen som delges nämnden innehåller redovisning av enheternas olika förutsättningar och resultat för att nämnden vid behov ska kunna vidta åtgärder.

Förvaltning med tillhörande stödfunktioner (ekonomi och HR) arbetar för att utveckla rutiner och underlag för att ge rektor förutsättningar för att leda den pedagogiska verksamheten.

Rekommendation 4: Säkerställ en tydlig styrning i form av konkreta åtgärder för att utveckla förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap.

Inget svar har erhållits.

4. Granskning av lösenordsstandard och behörighetsinställningar i Active Directory

Under år 2021 genomfördes en granskning av lösenordsstandard och behörighetsinställningar i Active Directory. Granskningens syfte var att bedöma om kommunstyrelsen bedriver ett ändamålsenligt systematiskt arbete kopplat till lösenordsstandard och behörighetsinställningar i Active Directory.

Efter genomförd granskning gjordes den samlade bedömningen att kommunstyrelsen i allt väsentligt bedriver ett ändamålsenligt systematiskt arbete av lösenordsstandard och behörighetsinställningar i Active Directory.

I samband med granskningen lämnades följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- att på periodvis basis uppdatera och revidera de styrande dokumenten för att säkerställa att dessa överensstämmer med de faktiska tekniska inställningar och senaste riskanalys
- att på periodvis basis granska och rensa avslutade konton

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Iakttagelser

Revisionen beslutade vid sitt sammanträde den 2021-06-17 att överlämna rapporten till kommunstyrelsen samt för kännedom till kommunfullmäktiges presidium. Revision beslutade att granskningsrapporten med dess bedömningar överlämnades med svar från kommunstyrelsen senast den 30 september.

Kommunstyrelsen behandlade rapporten på sammanträdet 2021-08-23 §257. Av svaret framkommer:

De två dokumenten som idag innehåller felaktig information är "IT-policy" och "Folder för informationssäkerhet". Felet består i att det i dokumenten står att lösenorden skall bestå av minst 8 tecken och skall innehålla bokstäver, siffror och specialtecken. Detta skall istället vara minst 12 tecken och bestå av minst tre av fyra olika kategorier av tecken; versaler, gemener, siffror och specialtecken. Idag sker all hantering av konton med stöd av personal- och elevsystemen, detta innebär bland annat att konton stängs när en elev inte längre är elev och när en personal inte längre är anställd i Tingsryds kommun. Däremot går det inte att ta bort alla kontouppgifter helt när en person slutar, vi vill till exempel inte att e-postadresser återanvänds. Anledningen till detta är att e-post till en person som har avslutat sin anställning inte skall kunna gå till en nyanställd med samma namn.

Bedömning

Ja

Vi konstaterar att kommunstyrelsen har behandlat revisionsgranskningen i enlighet med revisionens direktiv.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Svar från verksamheten

Rekommendation 1: att på periodvis basis uppdatera och revidera de styrande dokumenten för att säkerställa att dessa överensstämmer med faktiska tekniska inställningar och senaste riskanalys

Av svar från verksamheten framkommer att det finns dokument men dessa är inte antagna och fastställda. Det vill säga att det är tveksamt om de skall betraktas styrande dokument. Ett fortsatt arbete behövs göras.

Rekommendation 2: att på periodvis basis granska och rensa avslutade konton

Av svar från verksamheten framkommer att det idag finns en produkt som kallas "MIM" som synkroniserar Ad kontot med personalsystemet. Så om en anställning upphör stängs AD kontot eftersom det är synkroniserat.

5. Granskning av intern kontroll i hantering av anställdas bisysslor

Under år 2021 genomfördes en granskning av intern kontroll i hantering av anställdas bisysslor. Granskningens syfte var att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av bisysslor.

Efter genomförd granskning gjordes den samlade bedömningen att kommunstyrelsen ej har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av bisysslor.

I samband med granskningen lämnades följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen och nämnderna bör, utifrån ett internkontrollperspektiv, tillse att samtliga bisysslor dokumenteras och bedöms, samt att blanketterna förvaras i personalakterna. Även bisysslor som inte är av näringskaraktär bör beaktas som t.ex. dubbla anställningar .
- Kommunstyrelsen bör säkerställa ett enhetligt arbetssätt för hanteringen av bisysslor i kommunen. Inom ramen för detta arbete bör det tydliggöras hur återrapportering till kommunstyrelsen och nämnderna ska ske.
- Kommunstyrelsen bör tillse att det görs en översyn av nuvarande riktlinjer och blanketter enligt synpunkterna i denna rapport, samt att riktlinjerna bör antas politiskt.
- Kommunstyrelsen och nämnderna bör tillse att informationen om skyldigheten att anmäla bisyssla lämnas vid rekrytering, vid anställningens början, vid medarbetarsamtal samt vid utvalda sammankomster i verksamheten så att informationen når samtliga medarbetare. Detta för att säkerställa att kommunen som arbetsgivare lever upp till informationskravet till anställda enligt Allmänna bestämmelser.

(forts. på nästa slide)

5. Granskning av intern kontroll i hantering av anställdas bisysslor

- Utifrån att det framkommit bisysslor som inte var kända sedan tidigare samt att det saknas tillräckliga rutiner för att kontrollera att otillbörliga inköp inte sker av näringsverksamheter där anställda kan ha ekonomiska intressen, bör kommunstyrelsen tillse att rutinerna stärks inom detta område.
- Kommunstyrelsen och nämnderna bör inom ramen för sitt interna kontrollarbete göra kontroller av att riktlinjer och rutiner avseende bisysslor efterföljs samt kontrollera om otillbörliga inköp sker av näringsverksamheter där anställda kan ha ekonomiska intressen.
- Kommunstyrelsen bör undersöka och överväga möjligheten att göra kontroller av anställdas engagemang. Detta utifrån att flera av de engagemang/bisysslor som framkom i matchningen mot handels-, förenings- och aktiebolagsregister inte var kända sedan tidigare.
- Kommunstyrelsen bör säkerställa att det finns en särskild rutin för hur uppföljning av avslagna bisysslor ska ske så att anställda i organisationen inte har otillåtna bisysslor.
- Kommunstyrelsen bör överväga att införa en digital praktisk hantering av anställdas bisysslor, vilket kan bidra till en enhetligare, säkrare och effektivare hantering.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

lakttagelser

Revisionen beslutade vid sitt sammanträde den 2021-10-28 att överlämna rapporten till kommunstyrelsen samt för kännedom till kommunfullmäktiges presidium. Revision beslutade att granskningsrapporten med dess bedömningar överlämnades med svar senast den 2022-01-31.

Kommunstyrelsen behandlade och svarade på granskningen vid sitt sammanträde 2022-03-21 (§65). Av kommunstyrelsens svar framgår att *kommunens ambitionsnivå av hantering av bisysslor ska ställas i relation till risken för jäv och ekonomisk vinning samt kommunens resurser. Utifrån den granskning som gjorts kan dock konstateras att det förekommer ett antal brister, både i dokumentationen, upprättade rutiner, internkontrollarbete samt i det rena praktiska arbetet. Samtidigt har granskningen inte pekat på vare sig några otillbörliga transaktioner eller felaktigheter i form av attester. Trots detta faktum behöver dock förbättringar göras när det gäller rutiner, dokumentation och praktiskt arbete runt frågan gällande bisysslor.*

Bedömning

Delvis

Vi konstaterar att kommunstyrelsen har behandlat revisionsgranskningen men efter utsatt tid.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Svar från verksamheten

Av svar från HR-chefen konstateras att det har säkerställts att hantering av bisysslor är enhetlig i hela kommunen. Riktlinjer för bisysslor har reviderats och antagits av kommunstyrelsen. Det har tydliggjorts att information om skyldighet att anmäla bisyssla ska ges vid rekrytering, vid anställningens början och vid medarbetarsamtal. Information finns också på kommunens intranät. Rutin för rekrytering kommer att revideras under 2023 och hantering av bisysslor kommer då att förtydligas ytterligare. För att förenkla förfarandet av anmälan av bisyssla har pappersblankett tagits bort och ersatts av en e-tjänst. Vid utarbetandet av e-tjänsten har det skapats en tydlighet för uppföljning av avslagna bisysslor. Den digitala hanteringen bidrar också till en enhetligare, säkrare och effektivare hantering. Samtliga anmälda bisysslor sparas i personakten. För att snabbt och enkelt kunna få fram en sammanställning över vilka arbetstagare som har anmält bisysslor används ett system (Winlas) där det registreras när en anmäld bisyssla har inkommit till HR-avdelningen. Utöver detta har delegationsordningen reviderats i syfte att tydliggöra beslutsvägen för icke godkända bisysslor.

Av svar från ekonomichefen konstateras att rekommendationer som gäller kontroll av otillbörliga inköp och anställdas engagemang har gjorts bedömningen att regelbundna sådana kontroller inte kan motiveras då det vore mycket resurskrävande i förhållande till den nytta det tillför. Granskningen har inte påvisat någon förekomst av väsentliga otillbörliga inköp. Befintliga rutiner bedöms därför som tillräckliga, varvid attestrutinerna, tillsammans med riktlinjen för bisysslor, är en kontrollstation som sker löpande i den dagliga verksamheten. Därutöver har respektive nämnd möjlighet att lyfta frågan i arbetet med intern kontroll om det i risk- och väsentlighetsanalys bedöms vara en väsentlig risk inom nämndens verksamhet.

6. Granskning av kommunens hantering av bygglovsverksamheten

Under år 2021 genomfördes en granskning av kommunens hantering av bygglovsverksamheten. Granskningens syfte var att bedöma om miljö- och byggnadsnämnden har en servicenivå och en effektivitet som är ändamålsenlig i förhållande till deras uppdrag.

Efter genomförd granskning gjordes den samlade bedömningen att en sammantagen revisionell bedömning att miljö- och byggnadsnämnden inte helt har en servicenivå och en effektivitet som är ändamålsenlig i förhållande till deras uppdrag.

I samband med granskningen lämnades följande rekommendationer till miljö- och byggnadsnämnden:

- Säkerställ att ett strukturerat arbete för att utföra tillsyn enligt PBL i tillräcklig utsträckning,
- Vidta åtgärder för att höja andelen kompletta lov- och anmälningsärenden i syfte att förbättra effektiviteten.
- Upprätta rutiner för att arbeta med klagomålshantering. Nämnden saknar uppföljning av klagomål, dock finns en process för att hantera detta internt.
- En tillräcklig intern kontroll av bygglov- och anmälningsärenden exempelvis genom att ta fram och följa nyckeltal (exempelvis komplettering av ärenden, ärenden per handläggare) kopplat till arbetet.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Iakttagelser

Revisionen beslutade vid sitt sammanträde den 2021-09-22 att överlämna rapporten till miljö- och byggnadsnämnden samt för kännedom till kommunfullmäktiges presidium. Revision beslutade att granskningsrapporten med dess bedömningar överlämnades till nämnden med svar senast den 2021-11-30.

Miljö- och byggnadsnämnden behandlade och svarade på granskningen vid sitt sammanträde 2021-10-25 (§109). Av svaret framgår att *Miljö- och byggnadsnämnden kommer att under 2022 ta fram en tillsynsplan för att arbeta mer systematiskt med tillsynsarbetet. Det finns inget lagkrav på tillsynsplan för byggverksamheten men det kan vara ett bra instrument för att göra arbetet mer strukturerat och tydligt för både verksamheten och nämnden. Uppföljning av klagomålsärende kan med fördel ingå i tillsynsplanen. Ett internt dokument finns redan som ej är beslutat av miljö- och byggnadsnämnden. Rutiner för klagomålsärende arbetas vidare med i den mall- och rutingrupp som förvaltningen har. Åtgärder för att höja antalet kompletta lov- och anmälningsarbete arbetar miljö- och byggnadsnämnden vidare med genom bl a införande av E- tjänster och information på hemsidan.*

Bedömning

Ja

Vi konstaterar att miljö- och byggnadsnämnden har behandlat revisionsgranskningen i enlighet med revisionens direktiv.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Svar från verksamheten

Rekommendation 1: Ett strukturerat arbete för att utföra tillsyn enligt PBL i tillräcklig utsträckning

Förvaltningen har tagit fram och nämnden beslutat om en tillsynsplan för 2023 där det framgår vilken tillsyn som ska bedrivas under året. Planen med uppföljningar ger mer struktur på tillsynen inom bygglov.

Rekommendation 2: Vidta åtgärder för att höja andelen kompletta lov- och anmälningssärenden i syfte att förbättra effektiviteten.

Inget svar har erhållits

Rekommendation 3: Upprätta rutiner för att arbeta med klagomålshantering. Nämnden saknar uppföljning av klagomål, dock finns en process för att hantera detta internt.

Det finns en strateg/bygglovscoordinator som ska se över rutiner och processer inom bygglov för att bli effektivisera, öka rättssäkerhet. I rollen ingår på sikt också att göra en första granskning av inkommande ansökningar/anmälan och se om de är kompletta innan de gör vidare för handläggning.

Rekommendation 4: En tillräcklig intern kontroll av bygglov- och anmälningssärenden exempelvis genom att ta fram och följa nyckeltal (exempelvis komplettering av ärenden, ärenden per handläggare) kopplat till arbetet.

Inget svar har erhållits

7. Granskning av ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt bolagens ägarstyrning

Under år 2022 genomfördes en granskning av ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt bolagens ägarstyrning. Granskningens syfte var att pröva och bedöma om kommunstyrelsens ägarstyrning och uppsikt avseende de kommunala bolagen är ändamålsenlig och skett med tillräcklig intern kontroll. Granskningen har även haft till syfte att granska om TIKAB:s ägarstyrning avseende dotterbolagen är ändamålsenlig och sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsens samt TIKAB:s ägarstyrning och uppsikt avseende de kommunala bolagen i allt väsentligt är ändamålsenlig och sker med tillräcklig intern kontroll.

I samband med granskningen lämnades följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att det övergripande ägardirektivet samt ägarpolicy från år 2016 blir föremål för uppdatering och att dessa dokument fortsättningsvis uppdateras löpande i likhet med övriga styrdokument för bolagen.
- Att de frågor som ingår i bolagens utvärdering av det kommunala ändamålet kompletteras med en avslutande frågeställning där bolagen får ta ställning till om man sammanfattningsvis har uppfyllt det kommunala ändamålet eller ej. Om inte så inte skett, vilka orsakerna till detta i så fall är enligt bolaget. Vi tror att denna "självskattning" från bolagens sida skulle kunna underlätta kommunstyrelsens bedömning av i vilken utsträckning som bolagen varit följsamma mot det kommunala ändamålet.
- Att kommunstyrelsen fattar beslut om åtgärder i de fall bolagen redovisar avvikelser i förhållande till de frågor som ställs i samband med det kommunala ändamålet. Detta i syfte att tydliggöra kommunstyrelsens uppsikt över bolagskoncernen samt styrelsens roll som ägare.
- Att särskilda instruktioner utfärdas för uppföljning och rapportering av större investeringsprojekt för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll i samband med projektets genomförande

(Fort. på nästa sida)

7. Granskning av ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt bolagens ägarstyrning

I samband med granskningen lämnades följande rekommendationer till TIKAB:

- Att vidta åtgärder för att främja samarbetet mellan dotterbolagen för att därigenom åstadkomma en större koncernnytta

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Iakttagelser

Revisionen beslutade vid sitt sammanträde den 2022-08-29 att överlämna rapporten till kommunstyrelsen, Tingsryd kommunföretag AB, Tingsrydsbostäder AB, Tingsryds Energi AB och Tingsryds Utveckling och Fastighets AB. Revision beslutade att granskningsrapporten tillsammans med bedömningar överlämnas med svar senast den 30 november.

TIKAB behandlade granskningen vid sammanträdet 2022-09-19 (§52). Av beslut framkommer att styrelsen ska aktivt arbeta för att det övergripande ägardirektivet och ägarpolicyn från år 2016 ska uppdateras och att dessa fortsättningsvis ska uppdateras löpande. Styrelsen ska också arbeta aktivt för att främja samarbete mellan dotterbolagen för att därigenom åstadkomma en större koncernnytta.

Av protokollsgranskning framkommer att kommunstyrelsen inte behandlat revisionsrapporten.

Bedömning

Delvis

Vi konstaterar att TIKAB har behandlat revisionsgranskningen i enlighet med revisionens direktiv.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen inte har behandlat revisionsgranskningen i enlighet med revisionens direktiv.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Svar från verksamheten

Rekommendation 1: Att det övergripande ägardirektivet samt ägarpolicyn från år 2016 blir föremål för uppdatering och att dessa dokument fortsättningsvis uppdateras löpande i likhet med övriga styrdokument för bolagen.

Inget svar har erhållits

Rekommendation 2: Att de frågor som ingår i bolagens utvärdering av det kommunala ändamålet kompletteras med en avslutande frågeställning där bolagen får ta ställning till om man sammanfattningsvis har uppfyllt det kommunala ändamålet eller ej. Om inte så inte skett, vilka orsakerna till detta i så fall är enligt bolaget. Vi tror att denna "självskattning" från bolagens sida skulle kunna underlätta kommunstyrelsens bedömning av i vilken utsträckning som bolagen varit följsamma mot det kommunala ändamålet.

Inget svar har erhållits

Rekommendation 3: i förhållande till de frågor som ställs i samband med det kommunala ändamålet. Detta i syfte att tydliggöra kommunstyrelsens uppsikt över bolagskoncernen samt styrelsens roll som ägare.

Inget svar har erhållits

Rekommendation 4: Att särskilda instruktioner utfärdas för uppföljning och rapportering av större investeringsprojekt för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll i samband med projektets genomförande

Inget svar har erhållits

Kommunsekreteraren svarar att kommunstyrelsen inte har svarat på granskningen. Möjligen har det fallit bort när moderbolaget svarade (som är personunion med KSAU). Men kommunstyrelsen borde förstås ha avgivit ett eget svar.

Rekommendation 5: Rekommendationer till TIKAB:

Att vidta åtgärder för att främja samarbetet mellan dotterbolagen för att därigenom åstadkomma en större koncernnytta

Uppdatering/aktualisering av styrdokumenterna kommer att lyftas i TIKABs styrelse under året. I övrigt diskuteras vilka rutiner som ska bibehållas, vidareutvecklas eller införas för att nya styrelsen ska kunna fungera så bra så möjligt i sitt uppdrag i koncernstyrningen. Mycket bedöms fungera väl. Dock innebär fortsatt dubbelkommandot med stiftelser och aktiebolag en utmaning i koncernutvecklingen. Förvaltningen har bett om att i samband med kommande budgetbeslut, få i uppdrag att utvärdera koncernbildningen och därifrån ta nya ställningstaganden för att få till en bättre koncernstyrning. I övrigt planeras för fortsatta dialoger med dotterbolagen på ett minst lika bra sätt som tidigare, vilket från både moderbolag och dotterbolag upplevs fungera väl.

3

Revisionell bedömning

Revisionell bedömning

PwC har, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tingsryds kommun genomfört en uppföljande granskning av tio fördjupade granskningar. Syftet med granskningen har varit att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i tidigare granskningar.

Vi kan i vår uppföljning konstatera att de granskade verksamheterna i huvudsak besvarat de rekommendationer samt vidtagit åtgärder utifrån vad som framförts i granskningsrapporterna. Dock kan vi konstatera att kommunstyrelsen inte lämnat något svar avseende granskning av ägarstyrning och kontroll över kommunala bolag samt bolagens ägarstyrning vilket vi anser är en brist.

Rekommendationer

- Vi rekommenderar kommunstyrelsen att avge svar på granskning avseende ägarstyrning utifrån de synpunkter och rekommendationer som framfördes i rapporten.
- Vi rekommenderar styrelse och nämnder fortsatt vidta åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnats.

2023-08-24

Carl-Gustaf Folkeson

Uppdragsledare

Caroline Tham-Johansson

Projektledare